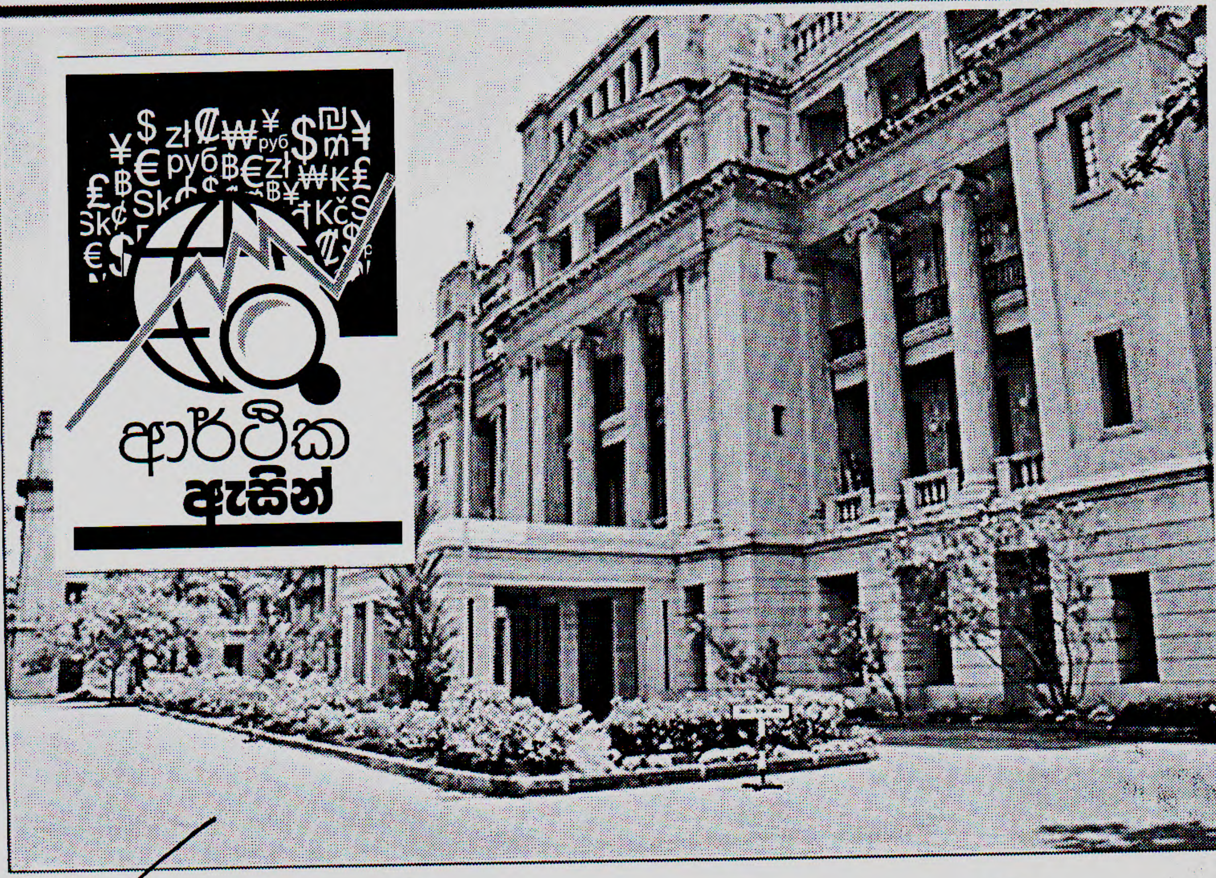

පාස්කු ප්‍රහාරය මෙන්ම මේ අලුත් බදු සහන නිසා ද රජයේ ආදායමට අහිතකර බලපෑම් එල්ල වනු ඇත. මේ නිසා 2019 සඳහා අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය ඇස්තමේන්තු ගත ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වනු ඇති අතර එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 7 ක් පමණ වනු ඇත. අපේක්ෂා කළ ආදායමට වඩා සැලකිය යුතු අඩුවීමක් හේතුවෙන් සහ ප්‍රධාන වශයෙන් මන්දගාමී ආර්ථික වර්ධනය සහ මැතිවරණ ආශ්‍රිත වියදම් වැඩිවීම මෙයට හේතුවකි.

රජයේ බදු සහනවල ආර්ථික බලපෑම්

ශ්‍යාම් නුවන් ගනේවත්ත
shyam.divaina@gmail.com

පසුගිය යහපාලන රජය සමයේ දිගින් දිගටම ඉහළ නංවන ලද බදු නිසා ජනයා බදු බරින් මිරිකීමට ලක්ව සිටියේය. ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව ද එසේමය. මේ ගැන අවධානය යොමු කළ නව ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණු රජය පසුගියදා බදු සහන රැසක් ලබා දෙන ලදී. ඒ දෙසැම්බර් 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදිය. එහෙත් වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ එම රජයේ බදු සහන අදාළ පාර්ශ්වයින්ට ලැබෙන බව සහතික කර ගැනීමයි. ඒ සඳහා නිසි යාන්ත්‍රණයක් සහ පසු විපරම් වැඩපිළිවෙළක් තිබීමයි. රජය එම බදු අඩු කිරීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට නම් එය ඉතා වැදගත් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය පුනර්ජීවනය කිරීමට නව බදු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමය ඉවහල් වේ.

නව බදු රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම මැයෙන් මුදල්, ආර්ථික සහ ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත් කර තිබූ මාධ්‍ය නිවේදනයක මෙසේ සඳහන්ව තිබුණි.

'සරල, විනිවිද පෙනෙන හා කාර්යක්ෂම බදු ක්‍රමයක් යළි නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණෙන් බදු ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් 2019 නොවැම්බර් මස 27 වැනි දින රජය විසින් හඳුන්වා දෙන ලද අතර මෙමගින් ස්වයං අනුකූලතාවය හා පහසු බදු පරිපාලනයක් ප්‍රවර්ධනය කරනු ලැබේ.

මෙම නව බදු ප්‍රතිපත්තිය ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ මැතිවරණ පොරොන්දු ඉටු කිරීමකි. අතිශය සංකීර්ණ වූ බදු ක්‍රමය ආමන්ත්‍රණය කිරීමට මෙම නව බදු ප්‍රතිසංස්කරණය හරහා රටේ බදු ක්‍රමයට පරිවර්තනයන් හඳුන්වා දී ඇත. වත්මන් සංකීර්ණ බදු ක්‍රමය දූෂණ, අක්‍රමිකතා හා ඇතැම් මූලික බදුකරණ මූලධර්ම, සම්මතයන් සහ බදු ගෙවන ජනතාවට දැරිය නොහැකි විකෘති කිරීම්වලට තුඩු දී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය, වර්ධනය වෙමින් පවත්නා උද්ධමන නැඹුරුව සමග දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ සියයට 2 ක තරම් අඩු වර්ධන මට්ටමක් වාර්තා කර ඇති අවධියක මෙම බදු ප්‍රතිසංස්කරණයේ ආරම්භය සිදු කරනු ලැබ තිබේ.

තවද, රට තුළ පවත්නා ණය සහ මූල්‍ය එකතුවෙහි ඌන ක්‍රියාකාරී ආර්ථිකය එහි සමස්ත ඉල්ලුම වැඩි කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු මූල්‍ය උත්තේජනයක් සැපයීමට ඉඩ තිබෙන බව රජය අවධාරණය කරයි. ඒ අනුව මෙය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් උත්තේජනය කිරීම සහ සාමාන්‍ය ජනතාව මත පැටවූ බදු බර ලිහිල් කිරීම සඳහා රජය විසින් ගනු ලැබූ කාලෝචිත පියවරකි. මෙමගින් පෞද්ගලික අංශයට ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර සැලසුම් සහ ආයෝජන තීරණ සඳහා හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කරනු ඇති අතර එමගින් කෙටි කාලීනව හා මාධ්‍ය කාලීනව ආර්ථික වර්ධන වේගය ඉහළ නැංවෙනු ඇත. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද සහ උපයන විට බද්ද ඉවත් කිරීම මෙන් ම වැට් බද්ද සියයට 8 දක්වා අඩු කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල අඩුවනු ඇති අතර මේ හරහා උද්ධමනය මධ්‍යස්ථභාවයකට ද පත්වනු ඇත.

මෙම ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග රාජ්‍ය වියදම් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් අනෙකුත් ප්‍රධාන ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රමුඛතාවට අනුකූලව ඒකාකාරී ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මෙමගින් ගුණාත්මක පාලන ක්‍රමයක් සැපයීම සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යවසාය වැඩි

ඇති බවක් නම් පෙනෙන්නට නැත. ඒ සඳහා තරමක් කල් ගත වනු ඇති අතර රජය මේ බදු සහන කඩිනමින් ජනතාවට සහ ව්‍යාපාරික ප්‍රජාවට ලබා දීම සඳහා පියවර ගත යුතු වේ. වැට් බදු අනුපාතය සියයට 8 දක්වා අඩු කිරීම ඇතුළු ලබා දෙන ලද බදු සහන නිසා තාවකාලිකව බදු ආදායම අඩු විය හැකි නමුත් මේ සමගම රටේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය වීමෙන් ක්‍රමයෙන් රටේ බදු පදනම එනම් බදු ගෙවන ආයතන සහ පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව වැඩි කර ගත හැකි වේ. ඒ තුළින් මේ බදු අඩු කිරීම නිසා දිගු කාලයේ දී බදු ආදායම වැඩි කිරීමට ද ඉඩ තිබේ. පසුගිය මහ මැතිවරණයට පෙර හිටපු මුදල් ඇමැති මංගල සමරවීර මහතා ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ බදු සහන පොරොන්දු ගැන කතා කළේ ඉතා උපහාසාත්මකව ය. මංගල සමරවීර කීවේ වැට් බදු අනුපාතය සියයට 8 දක්වා අඩු කර උපයන විට ගෙවීම් බදු අහෝසි කළහොත් රට බංකොලොත් වනු ඇති බවයි. දැන් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා ජනපතිවරණයෙන් ජයග්‍රහණය කර පොරොන්දු වූ බදු සහන ද ලබා දී ඇත. එම බදු සහන නිසි පරිදි ජනයාට ගලා යෑමේ අඩුපාඩුකම් තිබිය හැකි නමුත් මංගල සමරවීර කී පරිදි මේ නිසා රට බංකොලොත් වනු ඇතැයි අප සිතන්නේ නැත. එහෙත් රාජ්‍ය ආදායමට කෙටි කාලයේදී ඇති විය හැකිව තිබෙන අහිතකර බලපෑම් සමනය කර ගැනීමට රජය විසින් විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු වේ. මේ අතරම රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු දැඩි විනයකට ලක් කිරීමට ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ නව රජය පියවර ගෙන තිබීම කාගේත් ප්‍රසාදයට ලක්ව ඇත. ඒ ගැන මුදල්, ආර්ථික සහ ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මෙසේ පවසයි.

'දූරදර්ශී රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලන තන්ත්‍රයක් සඳහා රජය දක්වන කැපවීම ආරම්භයේ දීම පිළිබිඹු වන්නේ අමාත්‍ය මණ්ඩලය තාර්කික කිරීමට ගත් තීරණය සහ ප්‍රමුඛතා නොවන රාජ්‍ය වියදම් සඳහා වන සීමාවන් පැනවීමය. අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද පරිදි, කාර්ය මණ්ඩලය කළමනාකරණය කිරීම, වාහන මිලදී ගැනීම් සහ ගොඩනැගිලි හා කාර්යාල පහසුකම් සීමා කිරීම ඇතුළුව එහි වියදම් පාලනය කිරීම සඳහා පියවර ගත යුතු යැයි සියලු අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු සහ වෙනත් ආයතන වෙත දැනටමත් උපදෙස් නිකුත් කර ඇත. මේ අනුව වියදම් දැරීමේදී දැඩි අයවැය විනයකට අනුගත වීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. වක්‍ර බදු අඩු කිරීම අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු සහ වෙනත් ආයතනවල සැලකිය යුතු ඉතිරියක් වනු ඇති බව ද සැලකේ. එමගින් රාජ්‍ය වියදම් අඩු කරනු ලැබේ.'

පාස්කු ප්‍රහාරය මෙන්ම මේ අලුත් බදු සහන නිසා ද රජයේ ආදායමට අහිතකර බලපෑම් එල්ල වනු ඇත. මේ නිසා 2019 සඳහා අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය ඇස්තමේන්තු ගත ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වනු ඇති අතර එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 7 ක් පමණ වනු ඇත. අපේක්ෂා කළ ආදායමට වඩා සැලකිය යුතු අඩුවීමක් හේතුවෙන් සහ ප්‍රධාන වශයෙන් මන්දගාමී ආර්ථික වර්ධනය සහ මැතිවරණ ආශ්‍රිත වියදම් වැඩිවීම මෙයට හේතුවකි.

මධ්‍ය කාලීනව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 4 ක් දක්වා අයවැය හිඟය අඩු කිරීමේ මාවතක් ඔස්සේ සිය මෙහෙයුම් නැවත සකස් කිරීමට සහ ණය තොගය තාර්කිකකරණය සමඟ කළමනාකරණය කළ හැකි මට්ටමක්

2020 දී 6% ක ආර්ථික වර්ධනයක් අපේක්ෂා කරනවා

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ, උසස් අධ්‍යාපන, තාක්ෂණ හා නවෝත්පාදන අමාත්‍ය ආචාර්ය

බන්දුල ගුණවර්ධන

නව රජය ජනතාවට ලබා දුන් බදු සහන පැකේජය පසුගිය දෙසැම්බර් 01 වැනිදා සිට ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ඒ අනුව වක්‍ර බදු දෙසැම්බර් 01 දිනයේ සිටත් සෘජු බදු එළඹෙන ජනවාරි මස පළමු වැනිදා සිටත් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ඒ සඳහා අවශ්‍ය ගැසට් නිවේදන මුදල් අමාත්‍යංශය විසින් නිකුත් කර තිබෙනවා. ලංකා ඉතිහාසයේ කිසිම රජයක් අනුගමනය නොකළ ඉතාම පීඩාකාරී, මූලධර්මවලට පටහැනි බදු ප්‍රතිපත්තියක් පසුගිය රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණා.

එහෙත් මෙම බදු පීඩනය අඩු කිරීම තුළින් ව්‍යාපාරික අංශවලට ලබන වසරේදී (2020) නව තවත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත විය හැකි වෙනවා. ජාතික ආරක්ෂාව තහවුරු කර ආර්ථිකයේ පිබිදීම තුළින් සහ ව්‍යවසායකයින්ට අසාමාන්‍ය බදු සහන ලබා දීම තුළින් 2020 ආර්ථික වර්ධන වේගය 6% දක්වා ඉහළ නගිනු ඇතැයි විශ්වාස කරනවා. එසේම බදු පදනම පුළුල් වීම තුළින් බදු ආදායම ද ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනවා. ඉදිරි මැතිවරණයේදී ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ ආයෝජන ප්‍රවර්ධන බදු මුක්ති පැකේජය නමින් දේශිය ව්‍යවසායකයින්ට සහන සලසන බදු පැකේජයක් ඉදිරිපත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙනවා.

අමාත්‍යවරයා මේ බව පැවසුවේ පසුගියදා (01) රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ පැවති මාධ්‍ය හමුවකට එක්වෙමිණි.

පීඩාවට පත්ව සිටින සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ට කඩිනම් සහන ලබා දෙනවා

- සංවර්ධන බැංකු හා ණය යෝජනා පිළිබඳ රාජ්‍ය අමාත්‍ය

ශෙහාන් සේමසිංහ

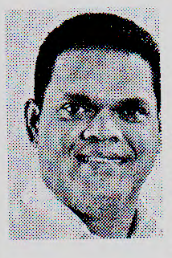

මෙරට සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් වර්තමානයේ මුහුණ දී සිටින පීඩාකාරී තත්ත්වයෙන් මුදා ගැනීම සඳහා කඩිනම් සහන ලබා දෙනවා. සිය දේපල අහිමි වීම දක්වා දුර දිග ගොස් ඇති මෙම ගැටලු සඳහා විසඳුම් ලබා දීමට අවශ්‍ය මූලික සාකච්ඡා අගමැතිවරයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික බැංකු සමග පැවැත්වූවා. විශේෂයෙන් ම අද සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන්ගේ ඉඳල මහා පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන් දක්වා ඇති වෙලා තියෙන පීඩනය සැහැල්ලු කරන්න අවශ්‍ය මොනවද කියල අපි එම බැංකුවලින් වාර්තාවක් ඉල්ලල තියෙනවා. එහි අරමුණ වුණේ ඉදිරි ආයෝජන අවස්ථා සකස් කර ගැනීම සඳහා එම බැංකුවල පවතින ආර්ථික තත්ත්වය සොයා බැලීමයි. ඒ අනුව ඔවුන් ඉදිරි සතිය තුළ වාර්තාවක් ලබා දෙයි. ණය තොරතුරු කාර්යාංශය මගින් ඇතැම් ව්‍යාපාරිකයන් අසාදු ලේඛනගත කරල තියෙනවා. ව්‍යාපාරිකයන්ට තමන්ගෙ දේපොළ අහිමිවීමේ අවදානමක් තියෙනවා. සතියක වගේ කාලයක් ඇතුළත පෙර කී වාර්තා ලැබුණු වහාම අපි මේ ව්‍යාපාරිකයන්ට අවශ්‍ය සහන ලබා දෙන්න කටයුතු කරනවා.

අපි දුටුවා මීට පෙර පැවැති රජය අසාර්ථක වීමට ප්‍රධානතම හේතුව වුණේ නිසි වැඩපිළිවෙළක් නොමැති වීම. නමුත් අපි බලයට පත් වුණේ ඉතා පැහැදිලිව අපි කරන්නෙ මොකක් ද කියල ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයක් ජනතාවට ඉදිරිපත් කරල. ඒ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයට අනුව තමයි අපි කටයුතු කරන්නෙ. ඒ වගේම ජනාධිපතිතුමා, අගමැතිතුමා ඇතුළු අපි සියලු දෙනා මෙම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයේ ඇති සියලුම පොරොන්දු වර්ෂ පහක කාලය තුළ ඒ

ක්‍රියාවට නැංවේ.

මේ බදු සහන සහ බදු ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩපිළිවෙළ ගැන ආර්ථික සහ ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත් කර තිබූ නිවේදනයේ සඳහන්ව ඇති මේ කරුණු තුළින් මේ බදු සහන ලබා දීමේ රජයේ අරමුණ පැහැදිලි වන අතර එසේම රජය කියන්නේ මේ නිසා භාණ්ඩ හා සේවා මිල ගණන් අඩු වනු ඇති බවයි. සාමාන්‍ය ජනයා මේ බදු සහන නිසා විශාල බදු මිල අඩු වීමක් සිදු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළත් එවැන්නක් තවමත් සිදුව

තියෙනවා. ඒ වගේ ම සුවිශේෂ නායකත්වයක් ලැබිල තියෙනවා.

ඒ වගේම 2014 ඉඳල 2019 දක්වා කාලය තුළ බදු දෙගුණ වෙලා තියෙනවා. එහෙම කරල ලබා ගත්ත බදු මුදලත් හරියට ජනතා සේවය වෙනුවෙන් ගලාගෙන ගියේ නෑ. වංචා දූෂණ නිසා ඒක අපට අහිමි වෙලා ගියා. අපි පළමු පියවර විදියට බදු බර අඩු කළා. ඒ අඩු කිරීම නිසා අහිමි වෙන ආදායම ලබා ගැනීමේ පියවරක් විදියට රජයේ වියදම් අඩු කිරීමට අපි පියවර අරගෙන තියෙනවා. සියලුම ව්‍යවසායකයන්ට අප ආරාධනා කරනවා ඔබේ ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යන්න. අපට ඉදිරියේ දී ආයෝජන අවස්ථා රැසක් ලැබෙයි. දේශීය වගේ ම විදේශීය ආයෝජකයන්ට දිරි දෙන ආකාරයේ ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති අපි හඳුන්වා දෙනවා.

රජයේ ප්‍රයත්නය වී ඇත. රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණය තුළ ශක්තිමත් රාජ්‍ය මූල්‍ය විනයක් පවත්වා ගෙන යෑම සහතික කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග බොහෝමයක් සැලසුම් කර ඇති අතර එමඟින් රාජ්‍ය සම්පත් ඵලදායී ලෙස භාවිත වීමට අමතරව රාජ්‍ය මූල්‍ය වගකීම ද සහතික කර ගැනීම රජයේ අපේක්ෂාවයි.

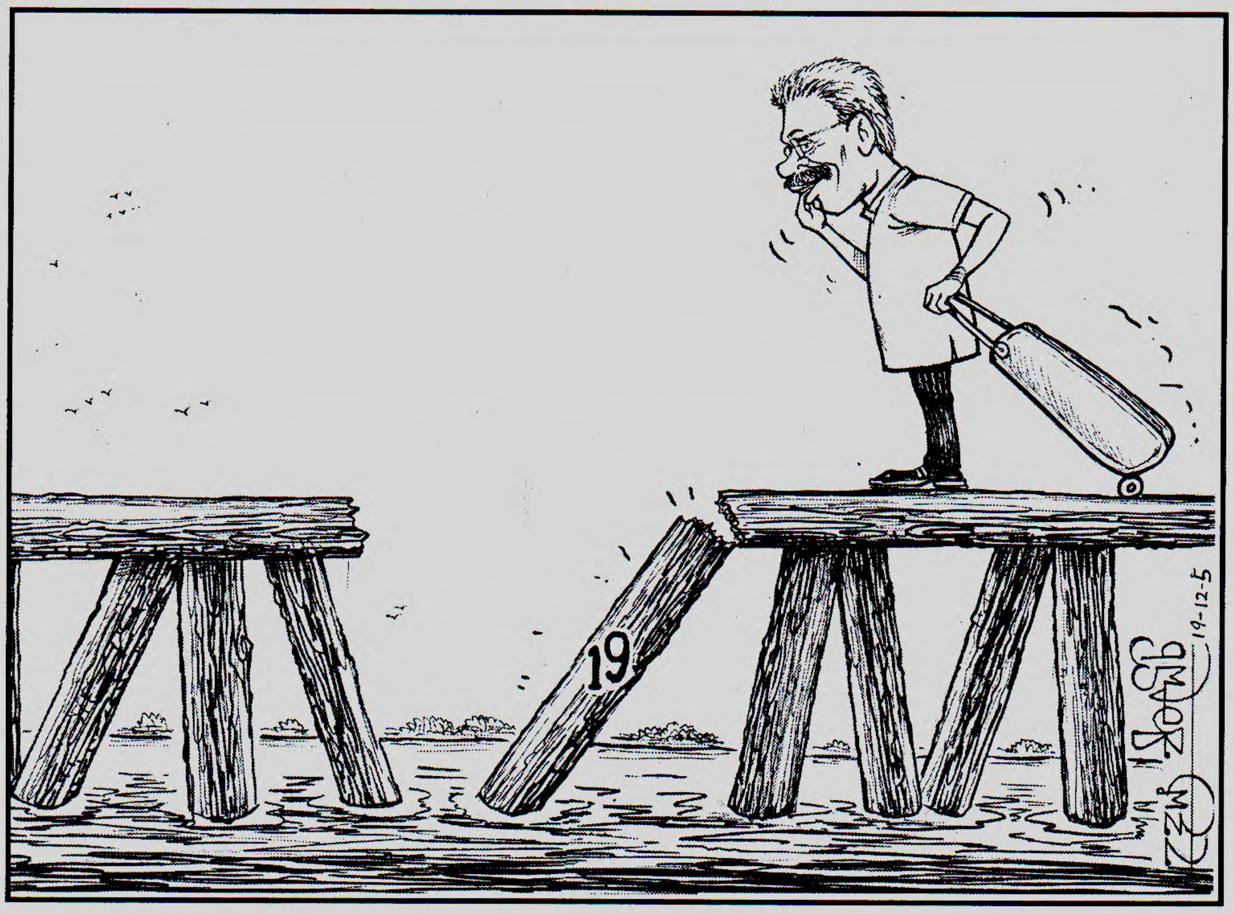

රජයේ ක්ෂණික ප්‍රමුඛතාව වන්නේ ගොවි ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය වැඩි දියුණු කිරීම සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම සඳහා කෘෂිකාර්මික අංශය දැනට පවත්නා යහපත් කාලගුණය හේතුවෙන් පූර්ණ ධාරිතාවකට ගෙන ඒමට අවශ්‍ය සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි. සංචාරක ව්‍යාපාරය, තොරතුරු තාක්ෂණ සේවා, ඉදිකිරීම් හා දේපොළ වෙළෙඳපොළ, අපනයනය හා ග්‍රාමීය කෘෂිකර්මාන්තය සහ වෘත්තිකයන් වෙනුවෙන් විදේශයන්හිදී කළ ඉපැයීම් සඳහා ලබා දී ඇති සහනයන් මිල ස්ථායිතාවයකින් යුතු යහපත් ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂිතයි. පාඩු ලබන රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ලාභ ලබන ව්‍යාපාර බවට හැරවීමට, සුදුසුකම් ලත් හා දක්ෂ පුද්ගලයින් සොයා ගැනීමේ අරමුණින් විශේෂ කමිටුවක් විසින් මෙහෙයවනු ලබන තේරීම් ක්‍රියාවලියක් හරහා රාජ්‍ය හිමිකාර ව්‍යාපාරවල ප්‍රධාන තනතුරු සඳහා පත්වීම් ලබා දීමට කටයුතු යොදා ඇත. අදාළ රාජ්‍ය ආයතනවලට නුසුදුසු අය පත් කිරීම වැළැක්වීමට එවැනි පියවරක් ගැනීම අගය කරන නමුත් එම විශේෂ කමිටුව නියෝජනය කරන අය අතර දුම්කොළ සමාගමේ හිටපු සභාපතිවරයෙක් ද සිටින බවක් දැනගන්නට ඇත. දුම්වැටිය නිසා වසරකට 15000 - 20000 ත් අතර ප්‍රමාණයක් මිය යන අතර තවත් විශාල පිරිසක් රෝගී වෙයි. මේ නිසා මේ දුම්වැටි ත්‍රස්තවාදය කොටි ත්‍රස්තවාදයටත් වඩා භයානක එකකි. එසේම සහරාන්ගේ ඉස්ලාම් ත්‍රස්තවාදයටත් වඩා අතිශය භයංකරය. ඊට අමතරව මේ රටේ අඩු ආදායම්ලාභී සහ මධ්‍ය පාංතික බහුතර ජනයාගේ මුදල් රුපියල් කෝටි ගණනක් සෑම වසරකම පිටරටට ඇදී යයි. මෙවැනි දුම්කොළ කර්මාන්තයට අනුබල දුන් අයෙකු රජයේ මෙවැනි තනතුරකට පත් කිරීම ගැන මත්ද්‍රව්‍ය විරෝධී පාර්ශ්වයේ විරෝධය එල්ල වී ඇති බවද කිව යුතුය.